

PlayBack geeft jongeren een stem

Henk Langenhuisen

Theater is doorgaans om naar te kijken. Cabaretiers willen die vierde wand nog wel eens doorbreken door het publiek rechtstreeks aan te spreken, een gesprek met iemand op de eerste rij aan te gaan of een 'slachtoffer' op het podium te halen. Cabaretimprovisatiegroep *Op Sterk Water* maakt op scholen interactief theater en verstaat de kunst volledige nummers samen met het publiek tot stand te brengen. Interactief theater is ook de vorm van theatergroep *PlayBack* uit Breda, niet zo zeer gericht op de lach, maar wel om gedrag en handelingen ter discussie te stellen.

In *Hit* gaat het over groepsdruk en in *Liefde te koop* over loverboys. Theater als vermaak, maar vooral ook om vraagtekens te zetten, grenzen te onderzoeken en verschillende meningen met elkaar in contact te brengen. Spelenderwijs krijgen leerlingen meer inzicht in verhoudingen, gedrag en vooroordelen.

Een voorstelling van *PlayBack*, bij voorkeur voor groepen niet groter dan 60 tot 75 leerlingen, bestaat uit twee onderdelen: de voorstelling zelf en een interactief gedeelte. In het tweede deel vindt een open discussie plaats onder begeleiding van een voorstellingsbegeleider. Toeschouwers worden uitgenodigd en aangemoedigd om op het podium samen met de acteurs te zoeken naar mogelijke oplossingen.

Foto: Rolf Jurgens

Hit

In *Hit* geeft Eef een feest. Haar ouders zijn weg en het moet top worden. Er wordt gedanst en iedereen heeft drank meegenomen. Het lijkt allemaal normaal, totdat iemand over de grens gaat. Na afloop van de voorstelling vraagt de gespreksleider: 'Hoe vonden jullie deze partij? Wat heb je gezien?' De antwoorden liegen er niet om: seks, bedrog, geweld. Het is duidelijk: ieder kijkt op een eigen manier, maar de meesten kunnen bepaalde handelingen toch niet goedkeuren. Waarom en waar het precies fout ging, dat is interessant om te onderzoeken. Na wat geharrewar en geschermd met waarden en normen, besluiten de spelers bepaalde scènes over te spelen. Leerlingen mogen 'stop' roepen als ze een moment ervaren waarop het fout gaat. Gezamenlijk wordt naar een andere weg gezocht en verbeeld. Soms mogen leerlingen zelf in een scène meespelen om te laten zien hoe ze gehandeld zouden hebben.

Verschillende vanzelfsprekendheden komen genadeloos naar boven: mag je met iemand naar bed die je al of pas zes weken kent? Moet je altijd de waarheid spreken? Mag je je vriendin verraden? De jonge theatermakers hebben een goed gevoel voor wat er onder jongeren leeft, weten dat goed neer te zetten en zijn in staat jongeren daarover te laten praten en spelen. Aanstekelijk, onderhoudend, maar ook eerlijk en zonder de eigen mening of moraal op te leggen. Leerlingen ervaren dat theater niet van een vreemde planeet is, maar dat het iets van henzelf is. *PlayBack* brengt een dialoog op gang en vergroot het inlevingsvermogen van haar publiek.

Liefde te koop

In *Liefde te koop* zien we hoe een meisje zich overgeeft aan een jongen, zich laat inpakken door zijn

Foto: Rolf Jurgens

charmes en vooral door zijn aandacht. Even onbegrijpelijk als realistisch. Ook hier zijn er na afloop openhartige gesprekken met het publiek. Opnieuw blijkt hoe dicht de spelers op de huid van de jongeren zitten en een gesprek met elkaar op gang kunnen brengen. Opnieuw blijkt hoe verschillend jongeren reageren, hoe moeilijk het is precies aan te geven waar en waarom het fout ging. Juist daarom is zo'n dialoog waardevol.

Leerlingen interesseren voor theater is niet altijd eenvoudig, maar door ze interactief te benaderen, een stem te geven, een onderwerp aan te pakken waar ze zich mee bezighouden, bereik je hen wel, zo blijkt. De acteurs van PlayBack zijn geschoolde acteurs die niet letterlijk voor leerlingen spelen, achter een vierde wand, maar wel voor leerlingen: theater brengen, dat gericht is op jongeren, hen mee laat spelen en hun zekerheden laat trillen. Wat wil je nog meer?

Informatie

www.tgplayback.nl of
bel Marieke Simons op
(06) 21256635.